CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

# PORADNIK PRAWNY

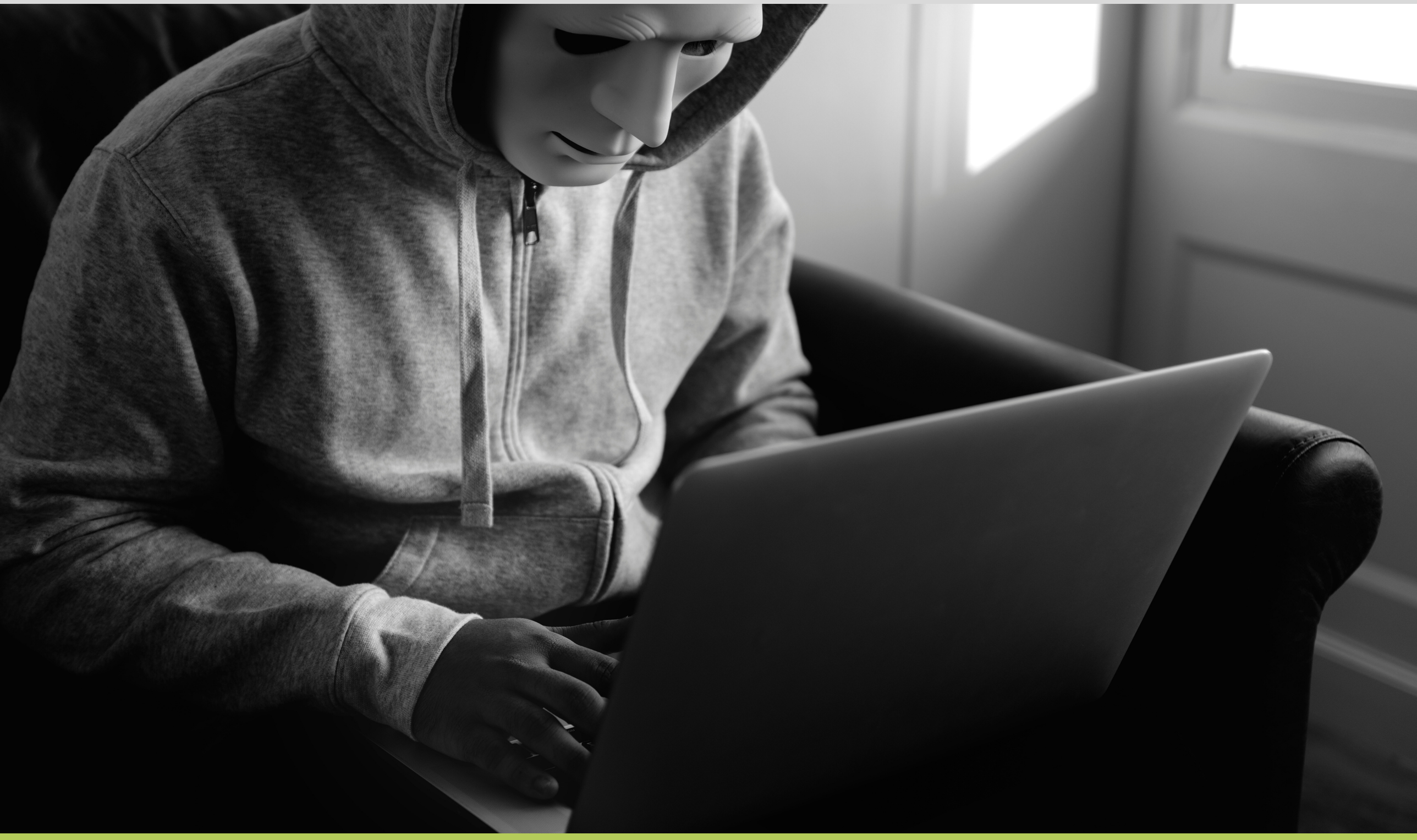

# CYBERPRZESTĘPCZOŚĆ

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane ze środków budżetu Powiatu Pszczyńskiego

POWIAT PSZCZYŃSKI
przestrzeń aktywności

**Szanowni Państwo,**

W czasie kryzysu związanego z panującą epidemią COVID-19 szczególna rola przypada organizacjom pozarządowym. Niezmiernie ważne jest nasze zaangażowanie i empatia wobec osób, które nie potrafią same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. W tym szczególnym czasie chcemy ułatwić dostęp do pomocy prawnej i obywatelskiej, albowiem zmian jest dużo i dotyczą wielu sfer życia, m.in. zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, podatków, pracy, szkół i urzędów.

Wiele osób poszukuje informacji dotyczących funkcjonowania m.in.: restauracji i barów, salonów fryzjerskich i kosmetycznych, siłowni i klubów fitness, hoteli oraz innych miejsc i instytucji, a także załatwiania różnych spraw urzędowych i sądowych, uzyskiwania świadczeń i zasiłków opiekuńczych oraz składania wniosków do ZUS, umawiania e-wizyt lekarskich i uzyskiwania e-recept, możliwości zawieszania spłaty kredytu, zagrożeń związanych z wyłudzaniem pieniędzy i danych "na koronawirusa", przestojów w pracy oraz sytuacji związanych ze zmniejszeniem, a nawet utratą dochodów.

Aby sprostać tym wszystkim wyzwaniom uruchomiliśmy w ramach nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej internetową kampanię informacyjną **#dogmapomoc**. Codziennie na naszym profilu na **Facebooku** mogą Państwo uzyskać wiele istotnych informacji pomocnych w odnalezieniu się w tej trudnej sytuacji.

Nasz zespół to grupa profesjonalistów - radców prawnych, adwokatów, prawników, doradców obywatelskich, mediatorów, ekonomistów a zarazem ludzi aktywnych, zaangażowanych, odpowiedzialnych i empatycznych, otwartych oraz kreatywnych, którzy dostrzegają w tym trudnym okresie potrzebę niesienia pomocy.

W przypadku pytań oraz potrzeby uzyskania porady prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego prowadzonych przez nasze Stowarzyszenie, których wykaz znajduje się na stronie internetowej: **www.dogma.org.pl**

Dynamiczny wzrost zachorowań na COVID-19 wpływa na zwiększenie się liczby przestępczych zachowań. Wiele osób w natłoku informacji czy nawet paniki, może być bardziej podatnych na manipulacje. Hakerzy coraz częściej wykorzystują informacje o koronawirusie, żeby wyłudzić od nas pieniądze lub nasze dane.

Od dłuższego czasu przestępcy działając poprzez nowoczesne technologie, wysyłają do nas smsy lub e-maile z linkami prowadzącymi do fałszywych stron, których zadaniem jest wyłudzenie loginów i haseł do bankowości internetowej lub przejęcie naszego elektronicznego urządzenia, na którym aktywowaliśmy link z otrzymanej wiadomości.

Niestety w ostatnich tygodniach zaobserwowano w Polsce wzmożoną aktywność tego typu działań. Warto pamiętać, że w przypadku otrzymania wiadomości tekstowej od nieznanego nadawcy, trzeba zachować ostrożność. Nie tylko, nie powinno się aktywować linków nieznanego pochodzenia, ale należy również sceptycznie podchodzić do samej treści takiej wiadomości.

**Padłeś ofiarą internetowego oszustwa? Zadzwoń i umów się na darmową poradę prawną. Informację w jaki sposób zapisać się na poradę znajdziesz na stronie Starostwa Powiatowego w Pszczynie www.powiat.pszczyna.pl oraz pod numerem telefonu 32 449 23 78 i e-mail: niepelnosprawni@powiat.pszczyna.pl lub na stronie Stowarzyszenia "DOGMA" www.dogma.org.pl oraz pod numerem telefonu 514 797 671 i e-mail: mobilnyprawnik@gmail.com**

**Jeżeli padłeś ofiarą internetowego oszustwa koniecznie powinieneś skontaktować się ze swoim bankiem i najbliższą jednostką Policji.** Zgłoszenia przestępstwa możesz dokonać bez konieczności wychodzenia z domu, za pośrednictwem telefonu, wiadomości e-mail czy faksu.

Nigdy nie podawaj danych osobowych niesprawdzonym podmiotom. Pamiętajmy, że urzędy, ministerstwa i inne instytucje państwowe prawie nigdy nie przesyłają informacji wymagających kliknięcia w link i podawania danych osobistych. Przede wszystkim zwróć uwagę na konstrukcję linku. Pamiętaj, że strony rządowe mają domenę **gov.pl** i nie korzystają z żadnych innych domen.

Zachowaj czujność w przypadku ogłoszeń dotyczących sprzedaży maseczek, promocji i wyprzedaży magazynowej ostatnich sztuk oraz specjalnych maseczek na koronawirusa. Pamiętaj żeby przed zakupem sprawdzić sprzedawcę. Każdy sklep powinien być zarejestrowany w **Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej www.prod.ceidg.gov.pl** lub w **Krajowym Rejestrze Sądowym www.ekrs.ms.gov.pl** Na stronie sklepu powinien być też adres przedsiębiorcy, nazwa, numery NIP, REGON, adres e-mailowy, kontakt telefoniczny. Warto sprawdzić autentyczność tych danych, dzwoniąc czy wysyłając e-maila. Ciekawe, kto odpisze lub odbierze telefon, jak nas potraktuje, jak długo trzeba czekać na odpowiedź. A może nikogo tam nie ma?

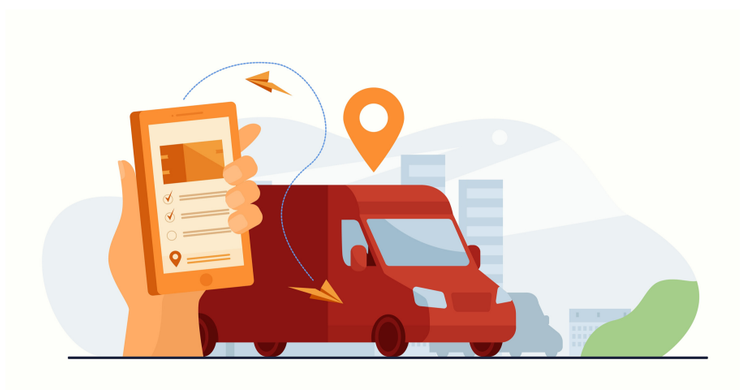

W przypadku otrzymania SMS-ów od firmy kurierskiej każdą taką informację należy sprawdzić na stronie firmy. Nie przekazuj przez link zawarty w SMS-ach nawet niewielkich sum. To szybka droga do pozyskania przez oszustów danych do twojego e-konta bankowego.

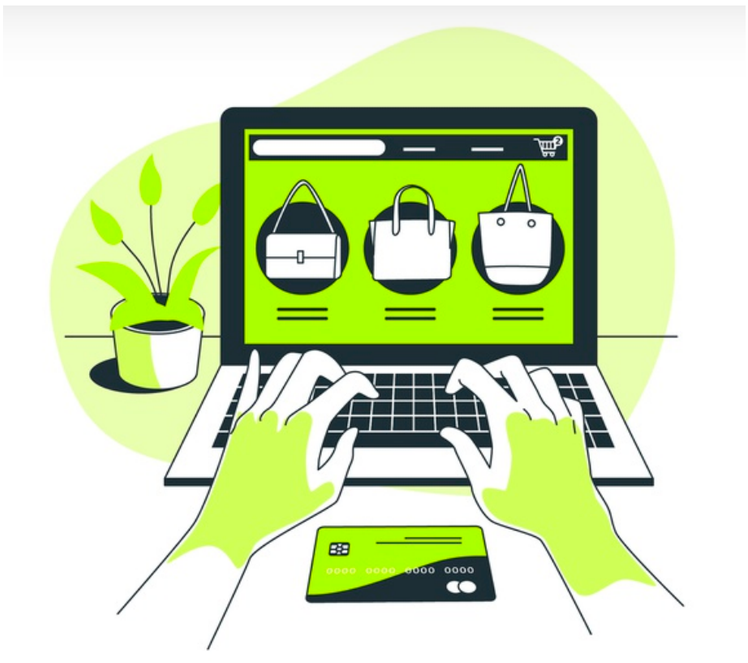

Bądź ostrożny w przypadku aukcji internetowych. W sieci pojawia się mnóstwo produktów takich jak amulety, herbatki czy nawet kadzidła, które mają rzekomo „chronić” przed wirusem. Skuteczność ich działań nie jest potwierdzona. Co więcej, wchodząc w transakcję z nieuczciwymi sprzedawcami, można stracić pieniądze oraz udostępnić swoje dane przypadkowym osobom.

Lawinowo rośnie ilość akcji zachęcających do przekazywania niewielkich datków dla szpitali, lekarzy, pielęgniarek i służb ratowniczych. Kliknięcie w link może spowodować trafienie na stronę zainfekowaną wirusami komputerowymi.

Epidemia to szczególnie korzystna sytuacja dla przestępców. Oszuści podszywają się pod instytucje zaufania publicznego, np. banki, urzędy państwowe, instytucje społeczne i fundacje. Przestępcy wysyłają wiadomości, w których znajdują się fałszywe linki za pomocą których wyłudzają loginy i hasła do bankowości internetowej. W ten sposób ofiary ataków mogą stracić oszczędności.

# Jakimi metodami posługują się oszuści?

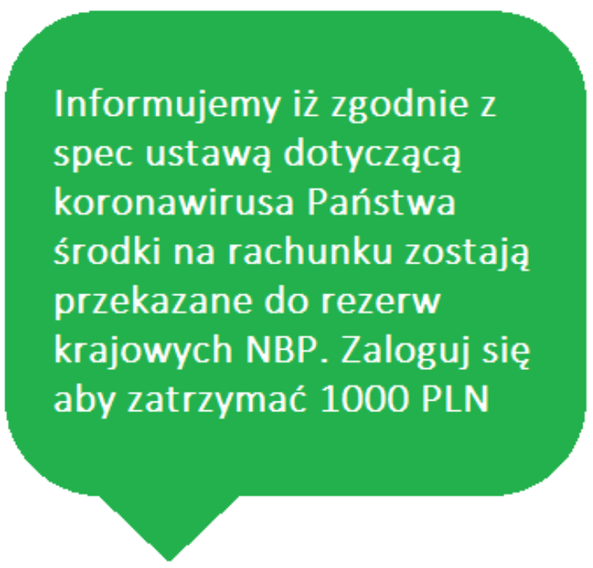


Oszuści rozsyłają wiadomości SMS z linkami do fałszywych stron z płatnościami PayU lub BLIK oraz rozpowszechniają informację o rzekomym blokowaniu pieniędzy na rachunkach bankowych w związku ze specustawą dotyczącą epidemii COVID-19.

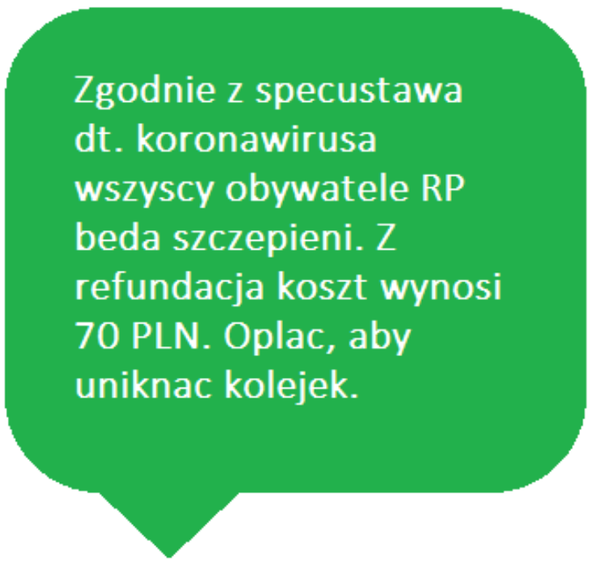


Powołują się także na fikcyjne działania Rządu, Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) lub powszechną akcję szczepień ochronnych.

Pojawiają się również fałszywe SMS-y z Ministerstwa Zdrowia z informacją o wsparciu żywieniowym dla obywateli oraz o lekach na koronawirusa.

Czasem działania przestępców są wyjątkowo podłe. Oszuści podszyli się także pod portal charytatywny Siepomaga.pl i skopiowali stronę zbiórki na służbę zdrowia w związku z pandemią.

Hakerzy przejmują również konta na portalach społecznościowych np. na Facebooku, a następnie proszą naszych znajomych o przelanie pieniędzy na fałszywe konto bankowe lub o kod BLIK, argumentując to nieszczęśliwym wydarzeniem lub chorobą.

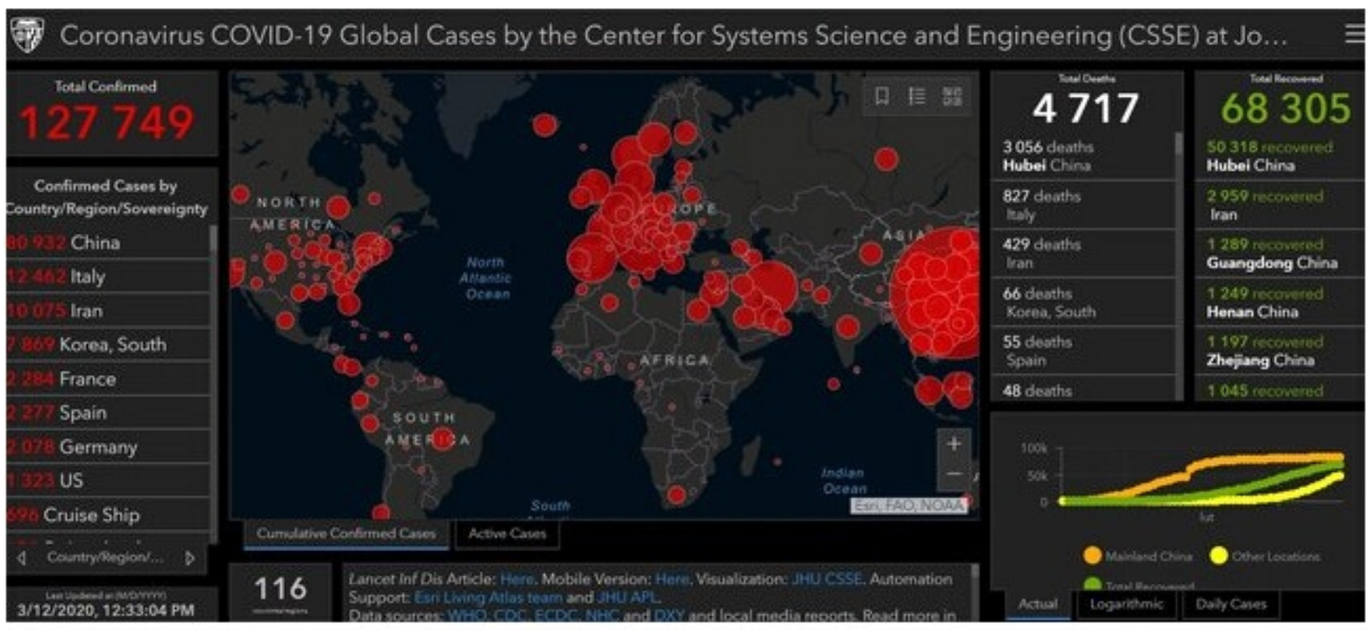


Powszechne stało się także wyświetlanie na Facebooku sensacyjnych wiadomości związanych z epidemią. Po kliknięciu w link użytkownik otrzymuje informację, że dostęp do materiału będzie możliwy po ponownym zalogowaniu się do swojego profilu na Facebooku. Jednak to, co widzi użytkownik, nie jest prawdziwą stroną logowania do serwisu, a podszywającą się pod nią stronę, przez którą oszuści wyłudzają dane osobowe.

# UWAGA!

**Jeśli klikniesz w link w SMS-ie lub zrealizujesz przelew albo przekażesz kod BLIK i zatwierdzisz transakcję w aplikacji bankowej – twoje pieniądze trafią do oszustów.**

## Jak zgłosić cyberprzestępstwo?

Niestety metod wyłudzeń może być więcej. Oszuści cały czas tworzą nowe sposoby działania.

Jeżeli stałeś się adresatem podobnej wiadomości, nawet wówczas, gdy nie dałeś się wprowadzić w błąd, nie powinieneś pozostawać bierny. Nie kasuj podejrzanego e-maila lub SMS-a, ponieważ może posłużyć jako załącznik do formularza zgłoszenia zdarzenia **Zespołowi Reagowania na Incydenty CERT.PL**

Pamiętaj, że każdą taką wiadomość możesz zgłosić na stronie **www.incydent.cert.pl** i dzięki temu pomóc w zwiększeniu bezpieczeństwa cyberprzestrzeni w naszym kraju.

W dobie koronawirusa ze względu na obostrzenia epidemiologiczne preferowaną metodą kontaktu z jakimikolwiek przedstawicielami instytucji zaufania publicznego są środki porozumiewania się na odległość. Aktualnie, najskuteczniejszą metodą kontaktu z częścią instytucji finansowych może okazać się wiadomość e-mail, ponieważ niektóre banki wydały oficjalne komunikaty o możliwych trudnościach w uzyskaniu szybkiego kontaktu telefonicznego z ich pracownikami z uwagi na przeciążenie linii telefonicznych.

Oczywiście, w pierwszej kolejności zawsze warto spróbować uzyskać połączenie z konsultantem danego banku, tym bardziej, że większość banków dysponuje infolinią dedykowaną wyłącznie dla bankowości internetowej, która jest zwykle dostępna całą dobę przez 7 dni w tygodniu.

Także zgłoszenia przestępstwa Policji można dokonać bez konieczności wychodzenia z domu tj. za pośrednictwem e-maila czy faksu. Korzystając z takiego rozwiązania należy jednak pamiętać o konieczności opatrzenia zawiadomienia własnoręcznym podpisem i przekazania organom ścigania jego skanu. W zawiadomieniu przede wszystkim należy podać swoje dane personalne oraz kontaktowe (tj. imię i nazwisko, adres, numer telefonu). Następnie trzeba opisać dokładnie co i kiedy miało miejsce oraz dołączyć do zawiadomienia niezbędne dowody np. zrzuty ekranu dotyczące treści wiadomości e-mail lub SM, jej nadawcy i daty otrzymania.

Na stronie internetowej **www.gov.pl/web/gov/zglos-przestepstwo** znajduje się instrukcja postępowania w sytuacji konieczności zgłoszenia przestępstwa w formie zdalnej, wraz ze wzorem zawiadomienia o przestępstwie oraz wyszukiwarką instytucji publicznych, która pozwala na znalezienie m.in. najbliższego komisariatu policji.

# Jak się bronić przed oszustami?

- Zawsze zwracaj uwagę na adres strony internetowej, na której logujesz się do swojego e-maila lub konta w systemie bankowości elektronicznej. W linkach, które podsyłają oszuści nie ma certyfikatu bezpieczeństwa, brakuje jakiegoś znaku lub jest dodany albo zdublowany.
- Dokładnie sprawdzaj adres internetowy zbiórki charytatywnej czy sklepu – jeśli cokolwiek wyda ci się podejrzane, nie przekazuj pieniędzy. Rzetelny sprzedawca podaje na stronie internetowej dane swojej firmy – jeśli ich tam nie ma, nie ufaj mu.
- Nie przekazuj swoich danych przez telefon (przede wszystkim numeru PESEL), zwłaszcza nieznanym rozmówcom.
- Nigdy nie podawaj przez telefon loginu i hasła do e-maila oraz bankowości internetowej.
- Poproś rozmówcę o podanie imienia i nazwiska, jeżeli sam ich nie podał. Pracownicy banku lub innych instytucji i firm przedstawiają się już na początku rozmowy.

- Uważaj na podejrzane maile i załączniki od nieznanych osób.
- Jeśli znajomy prosi cię na portalu społecznościowym lub czacie o wysłanie pieniędzy BLIKIEM, zadzwoń do niego i upewnij się, że jego konto nie zostało przejęte przez oszustów.
- Dokładnie czytaj treści SMS-ów, zwłaszcza otrzymanych z banku lub instytucji państwowych. Fałszywe SMS-y zawierają linki do realizacji przelewu i przenoszą do stron, które podszywają się pod stronę banku.
- Pod żadnym pozorem nie przekazuj telefonicznie kodów autoryzacyjnych otrzymanych SMS-em. SMS-y służą do potwierdzania przelewów czy dodawania nowych zaufanych urządzeń w twojej bankowości internetowej. Na infolinii banku możesz zostać poproszony o podanie kodu potwierdzającego tożsamość i tylko taki możesz podać przez telefon.
- Sprawdzaj, czy sposób płatności w internecie jest bezpieczny.
- Zachowaj ostrożność, jeżeli rozmówca wywiera na tobie presję czasu. Zawsze powinieneś mieć czas napodjęcie decyzji – jeśli ktoś każe ci ją podjąć natychmiast, bo okazja się nie powtórzy, najprawdopodobniej chce cię oszukać.Oszuści często sugerują, że wszystko, o co proszą, musi być wykonane jak najszybciej. W pośpiechu dużo łatwiej podjąć nieprzemyślane decyzje.
- Uważaj na reklamy oferujące szybki zysk bez ryzyka oraz na oferty inwestowania na podstawie nieprzejrzystych, niezrozumiałych dla nas zasad czy regulaminów. Pamiętaj, że zbyt dobre „okazje” to najczęściej oszustwo – zamiast zysku możemy stracić swoje oszczędności.
- Nie daj się namówić na zakup „cudownych” suplementów, ziół na koronawirusa czy urządzeń medycznych. Bądź wyczulony również na specjalne ubezpieczenia od wirusa, okazje ekstra tanich zakupów maseczek i rękawiczek.
- Nie wierz, że coś wygrałeś, jeśli w nic nie grałeś.

# CYBERPRZESTĘPCZOŚĆ
# BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

STOWARZYSZENIE DOGMA

## 1 CHROŃ SWOJE DANE OSOBOWE

Imię, nazwisko, adres, numer telefonu, e-mail, PESEL i numer konta podawaj tylko sprawdzonym witrynom. Nikomu nie podawaj numerów kart płatniczych oraz kodów PIN.

## 2 ZABEZPIECZ SWÓJ SPRZĘT ELEKTRONICZNY

Pamiętaj, że podejrzane maile, linki czy SMS-y mogą zawierać wirusa. Używaj oprogramowania antywirusowego, wtyczek do przeglądarki i firewalla.

## 3 DBAJ O MOCNE HASŁA

Nie podawaj nikomu swojego hasła do konta bankowego, e-maila czy profili społecznościowych oraz zmieniaj je raz w miesiącu.

## 4 SPRAWDZAJ AUTENTYCZNOŚĆ WIADOMOŚCI

Otrzymując ofertę e-mailem nie korzystaj z linków, a na stronę sklepu wejdź wpisując adres w oknie przeglądarki. Można w ten sposób uniknąć stron podszywających się pod legalnie działające sklepy.

## 5 ZACHOWAJ CZUJNOŚĆ PŁACĄC ONLINE

Przy płaceniu kartą kredytową zwracaj uwagę czy połączenie internetowe jest bezpieczne i czy przesyłane dane nie zostaną wykorzystane przez osoby nieuprawnione.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane ze środków budżetu Powiatu Pszczyńskiego

POWIAT PSZCZYŃSKI
przestrzeń aktywności

**Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA”** jest jedną z wiodących organizacji pozarządowych, która od 16 lat realizuje szereg inicjatyw obywatelskich nakierowanych na poszerzenie świadomości prawnej społeczeństwa oraz dostępu do bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich.

Od 2016 roku Stowarzyszenie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. W ciągu 4 lat udzielono ponad 30 tys. porad osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niejednokrotnie pozbawionym środków finansowych na skorzystanie z profesjonalnej pomocy prawnej na rynku usług prawniczych. Obecnie w ramach statutowej działalności Stowarzyszenie współpracuje z ponad 60 prawnikami, radcami prawnimi, adwokatami, doradcami obywatelskimi oraz mediatorami, specjalizującymi się w różnych dziedzinach prawa.

W roku 2020 pełnimy dyżury w 46 Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Obywatelskiej na terenie województwa śląskiego i małopolskiego.

Wykaz punktów znajduje się na: **www.dogma.org.pl**

**Masz pytania, wątpliwości?**
**Obawiasz się o swoje prawa?**
**Skontaktuj się z nami!**

# CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

## PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ:

**Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego "DOGMA"**

40-074 Katowice, ul. Raciborska 48 lok. 2
tel.  32 557 51 83
tel. 514 797 671
e-mail: stowarzyszeniedogma@gmail.com
www.dogma.org.pl
NIP: 634-25-05-321  REGON: 278130684  KRS: 0000175368

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane ze środków budżetu Powiatu Pszczyńskiego

POWIAT PSZCZYŃSKI
przestrzeń aktywności